

PROGRAM NAJBOLJE PRAKSE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI U CRNOJ GORI 2014. GODINE

O PROGRAMU NAJBOLJE PRAKSE

Program najbolje prakse u lokalnoj samoupravi realizuje Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, i uz podršku Organizacije za bezbjednost i saradnju u Evropi (OEBS), Misija u Crnoj Gori.

Kvalitet života građana u velikoj je mjeri određen uslugama koje im nude njihove lokalne vlasti. Ovakvom ulogom, lokalne samouprave imaju odgovornost da članovima svojih lokalnih zajednica osiguraju pružanje javnih usluga na najbolji i najdjelotvorniji način. Putem prepoznavanja i promovisanja najboljih praksi na lokalnom nivou, **Program najbolje prakse u lokalnoj samoupravi** pruža direktnu podršku ovom procesu, tako da je posljednjih godina ovaj program postao sastavni dio razvojnog procesa lokalne uprave.

Program najbolje prakse u lokalnoj samoupravi omogućava da se identifikuju najbolje prakse u lokalnim samoupravama u ključnim oblastima iz njihove nadležnosti.

Osnovni cilj programa je da utvrdi, javno nagradi i prenese najbolje prakse među lokalnim zajednicama u Crnoj Gori.

Jedinice lokalne samouprave koje vjeruju da su razvile najbolju praksu u jednoj od datih oblasti mogu konkurisati za nagradu i status Najbolje prakse. Uz to, one moraju iskazati volju i spremnost za razmjnu svojih najboljih praksi sa drugim jedinicama lokalne samouprave.

Kroz takmičarski proces, Zajednica opština Crne Gore i Izborni panel sprovede izbor i dodijeliti nagradu za Najbolju praksu u svakoj od tematskih oblasti.

CILJEVI "PROGRAMA NAJBOLJE PRAKSE" U CRNOJ GORI

- | Podizanje standarda lokalnih samouprava u pružanju usluga identifikovanjem i širenjem inovativnih i najboljih praksi;
- | Promovisanje inovacija u različitim oblastima iz nadležnosti lokalne samouprave;
- | Dobijanje podrške od strane državnih organa radi promovisanja, podsticanja i podržavanja najboljih praksi u lokalnoj samoupravi;
- | Priznavanje i nagrađivanje najbolje pruženih usluga u ključnim oblastima rada lokalne samouprave;
- | Stvaranje jakog građanskog društva kroz promovisanje sposobne i odgovorne lokalne uprave.

OPŠTI KRITERIJUMI ZA IZBOR NAJBOLJE PRAKSE

Da bi se dobio status Najbolje prakse, prijavljeni primjeri treba da zadovolje sljedeće kriterijume:

USPJEŠNOST

Praksa je primijenjena i pokazuje dobre rezultate. Građani su sa tim upoznati i njihova reakcija je pozitivna.

TRANSPARENTNOST I UČEŠĆE

Koraci u praksi su dobro definisani i prezentovani na način koji je razumljiv široj javnosti. Građani imaju mogućnost da učestvuju u procesu dizajniranja prakse i monitoringu i evaluaciji implementacije prakse. Jedinica lokalne samouprave koristi više metoda za ohrabivanje i aktivno učešće građana.

RELEVANTNOST- ADEKVATNOST

Ciljevi prakse odgovaraju problemima koji su vezani za određenu sredinu, a identifikovani su Strateškim planom opštine ili nekim drugim formalnim dokumentima i sama praksa doprinosi rješavanju problema opštine.

PRENOSIVOST- PRIMJENLJIVOST

Praksa može biti primijenjena u drugim jedinicama lokalne samouprave.

ODRŽIVOST

Ima dovoljno podataka o nastavku primjene prakse ili nastavku uticaja prakse u budućnosti. Dugoročni efekti prakse su osigurani kroz jasne mehanizme (formalni dokumenti, promijenjena ponašanja građana...). Finansijska održivost je osigurana (postoje jasni i sigurni izvori finansiranja prakse).

TEME ZA NAJBOLJE PRAKSE

1. Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou

Privredni razvoj lokalne zajednice, kao i cjelokupnog društva, u vezi je sa investicionim aktivnostima. Povećanje investicija i njihov pozitivan uticaj na privredni rast i razvoj, motivišu lokalne samouprave da rade na privlačenju investicija kako bi obezbjedile nov kapital, nova radna mjesta, nove tehnologije i nove vještine, te unaprijedile svoju infrastrukturu i povećale konkurentnost.

Međutim, neophodan uslov za investicije je povoljan poslovni ambijent, kao svojevrсна garancija investitorima. Da bi bila konkurentna u privlačenju novih i proširenju postojećih investicija, lokalna samouprava treba da svojim aktivnostima osigura najviši standard usluga, pojednostavljene procedure za dobijanje dozvola i odobrenja, kao i postojanje adekvatne infrastrukture i transparentne i stimulatívne politike lokalnih poreza, такси i naknada.

Jedinice lokalne samouprave koje se prijavljuju za najbolju praksu na temu ***Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou*** moraju objasniti i pokazati način na koji su ostvarile sljedeće **kriterijume**:

- Jedinica lokalne samouprave ima usvojen Strateški plan razvoja i prostorno plansku dokumentaciju
- Postojanje adekvatne organizacione strukture koja je posvećena i odgovorna za privlačenje investicija
- Postojanje stimulatívniх mjera za podršku lokalnoj poslovnoj zajednici i privlačenje investicija
- Jednostavne i transparentne procedure

2. Transparentnost rada lokalne samouprave u funkciji borbe protiv korupcije na lokalnom nivou

Lokalna samouprava mora poslovati odgovorno i transparentno prema svojim građanima i svim drugim subjektima u zajednici. Odgovorna lokalna samouprava je pouzdan partner svim tim subjektima. Pored toga, lokalne samouprave moraju da svoj rad učine javnim. Kada lokalna samouprava posluje transparentno jača povjerenje građana u svoj rad, i time je oni osjećaju kao svoju.

Nacionalnom Strategijom za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010 – 2014 i Akcionim planom za sprovođenje strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2013-2014. godine, za oblast lokalne samouprave utvrđeni su strateški ciljevi, mjere, aktivnosti, nosioci aktivnosti, rokovi i indikatori uspješnosti realizacije mjera i aktivnosti za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou.

Najbolje prakse u ovoj oblasti treba da pokažu posvećenost lokalne samouprave ka unapređenju kvaliteta upravljanja i povećanju transparentnosti i odgovornosti u radu organa u lokalnoj samoupravi i zaposlenih. Njen rad zasniva se na pojačanoj unutrašnjoj i spoljašnjoj kontroli rada, jačanju integriteta jedinica lokalne samouprave i primjeni etičkih standarda, i stvaranju uslova za podsticanje građana, civilnog i privatnog sektora da se uključe u borbu protiv korupcije.

Jedinice lokalne samouprave koje se prijavljuju za najbolju praksu na temu ***Transparentnost rada lokalne samouprave u funkciji borbe protiv korupcije na lokalnom nivou*** moraju objasniti i pokazati način na koji su ostvarile sljedeće **kriterijume**:

- Jedinica lokalne samouprave ima usvojen akcioni plan za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou
- Jedinica lokalne samouprave ima kapacitete za implementaciju i nadzor nad sprovođenjem mjera i aktivnosti u oblasti borbe protiv korupcije na lokalnom nivou (tim za paćenje akcionog plana, etičke komisije, jedinice za unutrašnju reviziju, savjet za saradnju sa NVO, Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave...)
- Razvijeni mehanizmi komunikacije i uspostavljena partnerstva sa građanima, civilnim i privatnim sektorom u cilju njihovog uključivanja u borbu protiv korupcije na lokalnom nivou
- Redovno se informiše javnost i izvještavaju nadležni državni organi o realizaciji mjera i aktivnosti na planu borbe protiv korupcije.

3. Energetska efikasnost u lokalnoj samoupravi

Uticaj energetskeg sektora na socijalni prosperitet i ekonomsku stabilnost razvijenijih zemalja počiva na dugoročno planiranim aktivnostima za racionalno korišćenje prirodnih i tehnoloških resursa. Stalna briga o povećanju energetske efikasnosti jeste jedna od temeljnih komponenti održivog razvoja i strateški cilj na nacionalnom nivou.

Osnovni zadaci koji se danas postavljaju pred državne organe i jedinice lokalne samouprave su ekonomičnost korišćenja energije, sigurnost u snabdijevanju i ograničavanje štetnog uticaja na životnu sredinu.

Najbolje prakse u ovoj oblasti treba da pokažu veliko interesovanje za unapređenje i realizaciju projekata iz oblasti energetske efikasnosti kroz usvajanje raznih strateških dokumenata, identifikaciju prioriternih projekata, finansijsku i tehničku analizu, uspostavljen sistem za praćenje realizacije projekata i planirana finansijska sredstva u budžetu za pripremu i realizaciju projekata iz energetske efikasnosti.

Jedinice lokalne samouprave koje se prijavljuju za najbolju praksu na temu ***Energetska efikasnost u lokalnoj samoupravi*** moraju objasniti i pokazati način na koji su ostvarile sljedeće ***kriterijume***:

- Jedinica lokalne samouprave ima usvojen lokalni strateški dokument iz oblasti energetske efikasnosti
- Jedinica lokalne samouprave ima izgrađene kapacitete za planiranje, implementaciju i nadzor nad sprovođenjem aktivnosti u oblasti energetske efikasnosti u funkciji održivog razvoja
- Budžetom jedinice lokalne samouprave predviđena su sredstva za pripremu i implementaciju projekata energetske efikasnosti
- Jedinica lokalne samouprave realizuje bar jedan projekat iz oblasti energetske efikasnosti, kako bi kao primjer drugim jedinicama lokalne samouprave mogle prenijeti svoja znanja i iskustva kroz razmjenu najboljih praksi.

4. Razvoj i pružanje socijalnih usluga na lokalnom nivou

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi zaštite pojedinaca i porodica koji žive u nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima. Socijalne usluge se odnose na prevenciju, pomoć i pružanje podrške u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba pojedinca i porodice.

Najbolje prakse u ovoj oblasti treba da pokažu posvećenost da preuzme obaveze u oblasti socijalne zaštite, planira razvoj usluga u odnosu na definisane prioritete, podstiče međusektorsku saradnju i stvara uslove za razvoj pluralizma pružalaca usluga u zajednici i uspostavi održiv sistem finansiranja usluga.

Lokalna samouprava treba da pokrene proces utvrđivanja prioriternih potreba građana i ugroženih grupa i da obezbjedi usluge koje mogu da odgovore tim potrebama.

Jedinice lokalne samouprave koje se prijavljuju za najbolju praksu na temu ***Razvoj i pružanje socijalnih usluga na lokalnom nivou*** moraju objasniti i pokazati način na koji su ostvarile sljedeće ***kriterijume***:

- Jedinica lokalne samouprave ima izrađen i usvojen akcioni plan iz oblasti razvoja i pružanja socijalnih usluga na lokalnom nivou
- Jedinica lokalne samouprave ima izgrađene kapacitete za planiranje, implementaciju i nadzor nad sprovođenjem aktivnosti u oblasti razvoja i pružanja socijalnih usluga na lokalnom nivou
- Razvijeni mehanizmi komunikacije i uspostavljena partnerstva sa civilnim sektorom na planu razvoja i pružanja socijalnih usluga
- Inovativnost u radu i pružanje šireg spektra socijalnih usluga

POSTUPAK IZBORA NAJBOLJE PRAKSE

Zajednica opština Crne Gore sačinice listu prijava za najbolje prakse.

Organizovaće se zajednički sastanak na kome će sve opštine koje se prijave izvršiti prezentacije svojih praksi.

Izborni panel će nakon sastanka i prezentacija sačiniti užu listu kandidata. Uža lista će sadržati do 12 primjera najbolje prakse, sa najmanje jednim i najviše tri primjera iz svake od tematskih oblasti.

Prezentacija praksi sa uže liste izvršiće se od strane jedinica lokalne samouprave na posebnom sastanku Izbornog panela. Na istom sastanku Izborni panel će donijeti **konačnu odluku** o Najboljoj praksi za svaku tematsku oblast.

CEREMONIJA PROGLAŠENJA I DODJELJIVANJA NAGRADA

Objavljivanje odluke o najboljim praksama i dodjeljivanje nagrada obaviće se na ceremoniji dodjeljivanja nagrada. Svečanost organizuje Zajednice opština Crne Gore. Svečanosti će prisustvovati predstavnici: Vlade, međunarodnih organizacija, svih lokalnih samouprava, kao i drugih organizacija/institucija koje su učestvovala u programu.

Zvanično proglašenje Najbolje prakse učiniće Ministar unutrašnjih poslova.

Ceremonija dodjeljivanja nagrada održaće se u decembru 2014. godine.

ŠIRENJE INFORMACIJA O NAJBOLJOJ PRAKSI

Zajednica opština Crne Gore i jedinice lokalne samouprave kojima je dodiljen status Najbolje prakse zaključile sporazum o širenju najbolje prakse.

Aktivnosti koje će se preduzimati u širenju najboljih praksi zavisice od zahtjeva drugih lokalnih samouprava (obuke, konsultacije i dr.) kao i od mogućnosti i kapaciteta lokalnih samouprava sa najboljom praksama (seminari, radionice, dani otvorenih vrata, učenje jedan-na-jedan, publikacije i korišćenje interneta, pripema i distribucija promotivnog materijala, novine, izložbe, itd.).

KAKO KONKURISATI

Sve jedinice lokalne samouprave mogu da učestvuju za izbor Najbolje prakse, za tematske oblasti koje su određene u ovoj brošuri.

Jedinice lokalne samouprave koje su zainteresovane da uzmu učešće u takmičenju treba da popune formular-prijavu koji se nalazi u prilogu ove brošure, na kompakt-disku, i na veb-sajtu Zajednice opština Crne Gore www.uom.me.

Popunjeni formular za prijavu dostavlja se na adresu Zajednice opština Crne Gore (Mitro Bakića br.142, 81000 Podgorica) ili putem e-mejla (uom@t-com.me) najdalje do **31. oktobra 2014. godine**.

Broj prijava koje jedna jedinica lokalne samouprave može podnijeti, u okviru jedne ili svih tema objašnjenih u brošuri, nije ograničen.

Formular za prijavu treba da potpiše predsjednik opštine odnosno drugo ovlašćeno lice jedinice lokalne samouprave.

Fotografije, pisani i drugi materijali kojima se dokumentuje i potkrepljuje dobra praksa, dostavljaju se na isti način kao i formular za prijavu.

Dodatne informacije u vezi sa prijavljivanjem i učešćem mogu se dobiti u Zajednici opština Crne Gore na dolje naznačene telefone ili putem e-mejla.

Zajednica opština Crne Gore

Tel: 020 620 097 ili 620 123; Fax: 020 620 123

e-mail: uom@t-com.me

FORMULAR ZA PRIJAVU NAJBOLJE PRAKSE LOKALNIH SAMOUPRAVA U CRNOJ GORI

NAZIV JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE:

Kratka informacija o jedinici lokalne samouprave (do 100 riječi):

Tema u okviru koje se prijavljuje primjer dobre prakse (upišite X u kvadrat ispred teme za koju konkurišete):

- ☐ Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou
- ☐ Transparentnost rada organa lokalne samouprave u funkciji borbe protiv korupcije na lokalnom nivou
- ☐ Energetska efikasnost u lokalnoj samoupravi
- ☐ Razvoj i pružanje socijalnih usluga na lokalnom nivou

Naziv primjera dobre prakse:

Sažeti prikaz primjera dobre prakse (do 200 riječi):

Osoba u jedinici lokalne samouprave zadužena za sprovođenje/koordinaciju projekta koji nominujete:

Pozicija u jedinici lokalne samouprave:	
Kontakt adresa:	
Telefon:	
e-mejl:	

Potvrđujem da su podaci u prijavi istiniti.

Predsjednik opštine
Ime i prezime

MP

Potpis

Informacije o primjeru dobre prakse

1. Glavni problemi opštine

Opisati glavne probleme opštine vezane za usluge/servise/poslove koje obavlja jedinica lokalne samouprave, navesti formalne dokumente u kojima su identifikovani navedeni problemi (do 100 riječi).

2. Opis problema koji primjer dobre prakse treba da riješi

Opisati kontekst, uzrok/e, vrijeme nastanka problema, koje ciljne grupe i na koji način su pogođene postojanjem problema (do 200 riječi).

3. Ciljevi dobre prakse

Šta ste željeli da postignete primjenom dobre prakse (do 100 riječi).

4. Iniciranje i priprema dobre prakse

Ko je pokrenuo inicijativu za rješavanje problema (jedinica lokalne samouprave, građani, donator, nevladina organizacija, javno preduzeće...)? Ko je je razradio korake za sprovođenje dobre prakse i na koji način (kroz strategiju, akcioni plan, predlog projekta...)? Da li je dobra praksa zasnovana na opštem ili posebnom strateškom planu opštine? Zašto ste se odlučili za ovu inicijativu? Ko su korisnici (ciljna grupa) dobre prakse? (do 300 riječi).

5. Realizacija dobre prakse

Opišite ukratko dobru praksu. Koje su aktivnosti realizovane prilikom sprovođenja dobre prakse? (Odgovorite na ključna pitanja za opis aktivnosti: Šta je aktivnost podrazumijevala? Ko je vodio/realizovao aktivnost? Koliko je aktivnost trajala? Gdje se aktivnost realizovala?) Da li je vaša jedinica lokalne samouprave imala partnera u primjeni prakse (državni organ, nevladine organizacije, međunarodni donatori...) i ako jeste, navedite njegov tačan naziv i vrstu pomoći koju je pružio (finansijska, stručna, tehnička...). (do 400 riječi)

Ko je vodio proces primjene dobre prakse (jedinica lokalne samouprave ili partner)? Kada ste započeli primjenu dobre prakse i koliko je trajala njena implementacija? Da li je praksa u potpunosti primijenjena? Ukoliko nije, koliko je još vremena potrebno da bi se dovršila primjena? Da li je bilo neočekivanih problema tokom primjene dobre prakse i kako ste ih prevazišli? (do 300 riječi)

Koje metode informisanja i uključivanja građana ste koristili u procesu pripreme i realizacije dobre prakse (sastanci, tribine, mediji, lifleti/brošure, veb-sajt opštine, i-mejl....)? (do 100 riječi)

6. Rezultati dobre prakse

Objasnite kako je vaša dobra praksa uticala na rješavanje problema opisanog pod tačkom 2 ovog formulara? Da li je dobra praksa uticala na organizaciju uprave i kako? Kakav je bio uticaj dobre prakse na korisnike usluga i na koje korisnike se najviše odnosio? Koliki je procenat stanovništva vaše opštine, po vašoj procjeni, imao koristi od dobre prakse? (do 300 riječi)

Postoji li zvanična evidencija o rezultatima dobre prakse (ko vodi evidenciju i na koji način)? (do 100 riječi)

Da li ste i na koji način promovisali dobru praksu (u medijima, na konferencijama, skupovima i slično)? Da li su građani vaše opštine upoznati sa vašom dobrom praksom i u kojoj mjeri su zadovoljni? Da li su druge opštine upoznate sa vašom dobrom praksom? Da li neka druga jedinica lokalne samouprave primjenjuje vaš primjer dobre prakse? (do 200 riječi)

Objasnite kako je vaša dobra praksa uticala na rješavanje glavnih problema opštine opisanih pod tačkom 1 ovog formulara? (do 100 riječi)

7. Resursi

Koliki su troškovi realizacije dobre prakse? Koje izvore finansiranja ste koristili (opštinski budžet, republički budžet, donatori, krediti...)? Koji su sve resursi bili potrebni za primjenu dobre prakse (kadrovski resursi unutar i izvan opštine, računari, kancelarije, druga oprema)? Da li je dobra praksa uzrokovala uštede u opštinskom budžetu, ako jeste, navedite koje i koliko? (do 200 riječi)

8. Održivost dobre prakse

Da li će primjena dobre prakse biti nastavljena i, ako hoće, koji će biti izvori finansiranja? Na koji način će dobra praksa proizvoditi efekte u budućnosti? Postoje li jasni mehanizmi koji obezbjeđuju nastavak uticaja dobre prakse u budućnosti (formalni dokumenti, promijenjena ponašanja građana...)? (do 100 riječi)

9. Podrška drugim jedinicama lokalne samouprave koji žele da preuzmu dobru praksu

Da li postoje specifični preduslovi (organizacioni, finansijski, geografski...) koje bi druge opštine trebalo da ispune kako bi mogle da primijene vašu dobru praksu? Šta možete da ponudite drugim jedinicama lokalne samouprave koje žele da preuzmu vaš primjer (posjete, obuka, materijali, stručna pomoć, savjeti...)? (do 100 riječi)

10. Naučene lekcije - preporuke

Navedite vaše preporuke: šta bi se moglo bolje uraditi pri ponovnom sprovođenju dobre prakse, koje su glavne prepreke na koje ste naišli i koje ste pouke izvukli pri sprovođenju primjera. (do 200 riječi)

Izdavač:

Misija OEBS-a u Crnoj Gori

Bul. Sv. Petra Cetinjskog 1a.

81000 Podgorica

tel: 020 406 401

fax: 020 406 431

e-mail: omim@osce.org

www.osce.org/montenegro

Zajednica opština Crne Gore

Mitra Bakića 142, Podgorica

Tel/Fax: 020 620 123; 020 620 097

e-mail: uom@t-com.me

www.uom.me

Tehnička priprema: Miloš Otašević

Štampa: Artgrafika, Podgorica

Tiraž: 300

